

BOLIGKOMMISSIONEN AF 1916

Betænkning I.

Den ifølge Lov af 30. Oktober 1916 nedsatte Boligkommission har i Slutningen af December 1916 afgivet sin første Betænkning. Som det er forudsat i Loven om Kommissionens Nedsættelse, handler den afgivne Betænkning væsentligst om Foranstaltninger til Afhjælpning af den forhaandenværende Boligmangel.

Til Belysning af Boligmangelens Omfang og Aarsager er der indsamlet en Del statistisk Materiale. Det fremgaar heraf, at Københavns Kommune har maattet skaffe Husly til 259 Familier, Frederiksberg Kommune til 75 Familier og 21 Provinsbykommuner til ialt 298 Familier. Disse 632 husvilde Familier bestod af 1 372 voksne Personer og 2 243 Børn, altsaa ialt af 3 615 Personer. Blandt Provinsbyerne har Aarhus, Odense, Aalborg, Vejle og Kolding haft de fleste husvilde Familier. Betænkningen indeholder iøvrigt en Række nærmere Oplysninger om Boligforholdene i de enkelte Byer. I 42 Provinsbyer anses Boligspørgsmaalet for truende, enten i Øjeblikket eller i en nær Fremtid.

Med Hensyn til Boligmangelens Aarsager peger Betænkningen paa Byernes stærke Befolkningstilvækst og paa Standsningen i Byggevirksomheden. Tilflytning af Udlændinge menes ikke at være af Betydning i Provinsbyerne,

BOLIGKOMMISSIONEN AF 1916

Betænkning I.

Den ifølge Lov af 30. Oktober 1916 nedsatte Boligkommission har i Slutningen af December 1916 afgivet sin første Betænkning. Som det er forudsat i Loven om Kommissionens Nedsættelse, handler den afgivne Betænkning væsentligst om Foranstaltninger til Afhjælpning af den forhaandenværende Boligmangel.

Til Belysning af Boligmangelens Omfang og Aarsager er der indsamlet en Del statistisk Materiale. Det fremgaar heraf, at Københavns Kommune har maattet skaffe Husly til 259 Familier, Frederiksberg Kommune til 75 Familier og 21 Provinsbykommuner til ialt 298 Familier. Disse 632 husvilde Familier bestod af 1 372 voksne Personer og 2 243 Børn, altsaa ialt af 3 615 Personer. Blandt Provinsbyerne har Aarhus, Odense, Aalborg, Vejle og Kolding haft de fleste husvilde Familier. Betænkningen indeholder iøvrigt en Række nærmere Oplysninger om Boligforholdene i de enkelte Byer. I 42 Provinsbyer anses Boligspørgsmaalet for truende, enten i Øjeblikket eller i en nær Fremtid.

Med Hensyn til Boligmangelens Aarsager peger Betænkningen paa Byernes stærke Befolkningstilvækst og paa Standsningen i Byggevirksomheden. Tilflytning af Udlændinge menes ikke at være af Betydning i Provinsbyerne,

og for Hovedstaden meddeles nogle statistiske Oplysninger, som viser, at Udlændingspørgsmaalet heller ikke her spiller den Rolle, som mange har antaget. Indskrænkningen eller Standsningen i Byggevirksomheden belyses ved Tal fra Kjøbenhavn og de enkelte Provinsbyer, og det fremhæves, at Aarsagen hertil væsentligst er Vanskelighederne ved at fremskaffe Materiale og den stærke Prisstigning paa Byggematerialer. Fra September 1913 til Oktober 1916 steg Byggeudgifterne i Hovedstaden med 62 0/0.

Til Afhjælpning af Boligmangelen har Kommissionen først taget Sigte paa Foranstaltninger til at værne om og bedre udnytte de allerede eksisterende Lejligheder, og med dette for Øje er der udarbejdet tre Forslag til midlertidige Love: 1) om Ophævelse af Forbud mod Fremleje, 2) om Forbud mod Nedrivning samt mod Anvendelse af Beboelseslejligheder til Forretningsbrug og 3) om Oprettelse af offentlige Boliganvisningskontorer. For det sidste Forslags Vedkommende er det dog Kommissionens Mening, at det i noget modificeret Form skulde danne Grundlaget for en permanent Ordning af Boliganvisningen. Disse tre Forslag er før Betænkningens Afgørelse tilsendt Indenrigsministeriet og har allerede naaet Rigsdagen.

Det vigtigste Middel til Afhjælpning af Boligmangel er dog naturligvis, at der opføres nye Boliger. Kommissionen mener, at den private Byggevirksomhed vil blive ganske utilstrækkelig, og at det i visse Byer vil være nødvendigt, at Kommunen træder til. (I tre Byer udenfor Kjøbenhavn, Kolding, Vejle og Esbjerg, har Byraadene allerede taget Beslutning om Opførelse af kommunale Beboelsesejendomme).

Som Grundlag for Statens Støtte til saadant kommunalt Byggeri har Kommissionen udarbejdet et Forslag til Lov om Laan til Kommuner til Byggeforanstaltninger. Forslaget gaar ud paa, at Staten yder Kommunerne $\frac{4}{10}$ af Ejendoms-skyldvurderingen som Laan til 4 0/0 Rente og 1 0/0 Afdrag. Laanet maa i Forbindelse med 1ste Prioritetslaan ikke overstige $\frac{9}{10}$ af Ejendomsskyldvurderingen. For ligeledes

at støtte privat eller kooperativ Byggevirksomhed foreslaas det, at Staten yder Kommuner billige Laan til Dækning af $\frac{3}{4}$ af de Laan, som Kommunerne giver til private Bygherrer eller Byggeforeninger.

Som yderligere Former for Statshjælp til Opførelse af Boliger har Kommissionen drøftet: Ophævelse af Tolden paa Træ til Bygningsbrug eller eventuel Toldgodtgørelse for Bygningstræ, Statsstøtte til Sikring af Tonnage til Tømmertransport og Statsgaranti for en Minimumskurs paa Kreditforeningsobligationer. Der stilles dog foreløbig ingen positive Forslag paa disse Punkter.

Kommissionen har endvidere drøftet Spørgsmaalet om Regulering af Byggeriet, saaledes at den forhaandenværende Arbejdskraft og Materiale mængde kommer til Anvendelse, hvor der er mest Trang dertil, men mener dog foreløbig ikke, at der bør gribes ind paa dette Punkt. Imidlertid er der nedsat et særligt Udvalg, som i Forening med Repræsentanter for forskellige Erhvervsorganisationer skal følge Forholdenes Udvikling paa disse Omraader, og Kommissionen forbeholder sig eventuelt senere at gøre Indstilling om Regulering.

Endelig har Kommissionen overvejet, om der kunde gives Lempelser, dels af midlertidig, dels af varig Natur, i bestaaende Byggelove, Byggevedtægter og Sundhedsvedtægter for at fremme Byggevirksomheden. Heller ikke paa dette Omraade har Kommissionen dog taget endeligt Standpunkt, men forbeholder sig som paa de ovennævnte Punkter en senere Indstilling. Kommissionens Levetid er sat til Udgangen af 1917, og den har saaledes endnu et Arbejdsaar for sig.

Med et enkelt Forbehold er Kommissionens egentlige Betænkning enstemmig afgivet, og for Hovedpunkternes Vedkommende er der ligeledes Enstemighed i de positive Indstillinger.

C. V. Bramsnæs.
